

Y8HD

Esas : 2012/5092

Karar : 2012/6951

Tarih : 10.07.2012

BOŞANMADAN SONRA EVLİLİK İÇİNDE EDİNİLEN TAŞINMAZLARA KATKI PAYI TALEBİ

MAL REJİMİNİN TASFİYESİNDEN KAYNAKLANAN KATKI PAYI ALACAĞI (Mülga MK.Döneminde Edinilen)

EVLİLİK İÇİNDE EDİNİLEN TAŞINMAZA KATKI PAYI ALACAĞI (Mülga Medeni Kanun Döneminde - Arsa Üzerindeki Bina İçin Değer Artışı Yönünden)

KATKI PAYI ORANININ TESBİTİNDE YÖNTEM

ARSA ALIMINDA KATKI PAYI OLUP BİNANIN YENİ MEDENİ KANUN DÖNEMİNDE İNŞA EDİLMİŞ OLMASI

DEĞER ARTIŞININ KATKI PAYI ALACAĞININ HESABINDA ETKİSİ

Dava dilekçesi ve yargılama aşamalarındaki beyanlar ile dosya kapsamına göre davanın mal rejiminin tasfiyesinden kaynaklanan katkı payı (bina için değer artış payı) alacağı niteliğinde olduğunun kabulü gerekir.

743 sayılı TKM.nin yürürlükte olduğu; 01.01.2002 tarihinden önce eşler arasında yasal mal ayrılığının geçerli olduğu dönemde, karı ve kocanın diğerinden katkı payı karşılığında bir tazminat isteyebilmesi için mutlaka parasal veya para ile ölçülebilen maddi bir değer koymak suretiyle katkısının bulunması gerekir.

Dava konusu her iki taşınmazın da, edinme tarihleri gözetildiğinde taraflar arasında mal ayrılığı rejimi geçerli olup, bu halde taraflar arasındaki bu uyuşmazlığın Borçlar Kanununun genel hükümlerine göre çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

1. Tarafların ayrı oldukları dönemde birbirlerinin edindikleri malvarlığına diğer eşin katkıda bulunması hayatın olağan akışına da aykırıdır; ancak dava konusu taşınmazlar fiili ayrılıktan önce edinildiğinden:

2. Katkı payı oranının bulunmasında:Tarafların alım tarihine kadar elde ettikleri tüm gelirlerin ayrı ayrı hesaplanmalı; Eşlerin sosyal statüleri ve mesleki kariyerleri gözetilerek, her eşin olağan koşullarda yapabilecekleri giderler saptanarak ve Davalı Halil İbrahim'in 743 sayılı TKM.nin 152. maddesi uyarınca evi geçindirme yükümlülüğü de gözönünde tutulmak suretiyle;

Her eşin toplam giderleri, kişisel gelirlerinden ayrı ayrı düşürülerek, her eşin

ÇEVİK AVUKATLIK BÜROSU
ANTALYA

yapabileceği tasarruf miktarı bulunmalı ve katkı payı hesabında dikkate alınmalıdır.

3. Bu dönemde alınan arsa üzerindeki bina yönünden ise;

Binanın inşaatına başlandığı tarihte davacı tarafından elde edilen gelir edinilmiş mal olup davacı lehine katılma alacağı doğurabilirse de;

Katkıdan kaynaklanan değer artış payı alacağı doğurmadığına, dava da katkı payı (değer artış payı) alacağı istenmekte olup katılma alacağı ile ilgili bir talep de bulunmadığına göre;

Mahkemece yazılı şekilde bina ile ilgili talep bakımından davanın reddine karar verilmiş olmasında usul ve yasaya aykırı bir durum görülmemiştir.

DAVA VE KARAR:

Gufran Özkök ile Halil İbrahim Bakırcı aralarındaki katılma alacağı davasının reddine dair Ankara 6. Aile Mahkemesinden verilen 22.12.2011 gün ve 250/1820 sayılı hükmün Yargıtay`ca incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmiştir. Temyiz isteğinin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosya incelendi, gereği düşünüldü:

YARGITAY 8. HUKUK DAİRESİ KARARI: Davacı Gufran Özkök vekili, tarafların ayrılık süresi sonrası 2001 yılında başlayan boşanma sürecinin devam ettiğini, davacının kadın doğum uzmanı olması sebebiyle gelirinin normalden fazla olduğunu, davacının eşine duyduğu güven sebebiyle evlilik içindeki tüm kazancını tasarruf edilmesi amacıyla davalıya verdiğini, davalının da Yenimahalle 15101 ada 6 parselde o tarihte kooperatif hissesi, Dalyan Köyünde 2242 parselin edinildiğini ve 2242 parsel üzerine 4 daireden oluşan bina yapıldığını, bu taşınmazların alımı ve binanın yapımının davacının kazancı ile olduğunu açıklayarak; hukuken iptal tescil isteyemediklerinden fazla haklarımız saklı kalmak üzere bu taşınmazların dava tarihindeki değerlerinin şimdilik 50.000 TL`sinin dava tarihinden geçerli yasal faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı Halil İbrahim Bakırcı vekili, davacının boşanma davasında istediği tazminatı ödeyerek borcundan kurtulduğunu, davacının hakkı kalmadığını, tarafların 1993 yılından beri ayrı olduklarını, evlendikleri tarihten itibaren tarafların bütçelerini ayırdıklarını, birbirlerine parasal katkıları olmadığını, alımlarda davacının hakkı olmadığını, binanın da 2003 yılında yapıldığını açıklayarak davanın reddine karar verilmesini savunmuştur.

Mahkemece, davacının davasının reddine karar verilmesi üzerine hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Taraflar 20.11.1975 tarihinde evlenmiş, 3.11.2006 tarihinde açılan boşanma davasının kabulüne ilişkin hükmün 18.09.2009 tarihinde kesinleşmesiyle, mal rejimi sona ermiştir. (TMK.nun 225/2.m.).

Sözleşmeyle başka mal rejimi seçilmediğinden, eşler arasında 01.01.2002 tarihine kadar mal ayrılığı (TKM.nin 170.m.), bu tarihten mal rejiminin sona erdiği boşanma

ÇEVİK AVUKATLIK BÜROSU
ANTALYA

davasının açıldığı tarihe kadar ise, yasal edinilmiş mallara katılma rejimi geçerlidir (TMK.nun 202, 4722 s.Y.nın 10.m.).

Dava konusu 15101 ada 6 parseldeki 2 nolu mesken 10.05.1996 tarihinde diğer tahsisler yolu ile davalı adına tapuda tescilli olup, davalı adına kooperatif üyeliği yolu ile edinildiği, 25.03.1992 tarihinde kooperatife üye olduğu anlaşılmaktadır. Diğer dava konusu 2242 parsel ise 09.09.1992 tarihinde satın alınarak davalı adına tapuya tescil edilmiş, daha sonra üzerine 4 daireden oluşan iki katlı bina yapılmıştır. Dava dilekçesi ve yargılama aşamalarındaki beyanlar ile dosya kapsamına göre davanın mal rejiminin tasfiyesinden kaynaklanan katkı payı (bina için değer artış payı) alacağı niteliğinde olduğunun kabulü gerekir.

Mahkemece, tarafların 1996 yılından itibaren ayrı yaşadıkları, binanın 2003 yılında ayrı yaşadıkları dönemde yapıldığı, bu dönemde tarafların birbirine katkıda bulunmanın hayatın olağan akışına aykırı olduğu, davalının elde ettiği gelir yüksek olup, tek başına edinebilecek gelirle elde ettiği, davacının davalıya gönderdiği paraların muhtemelen davacıya ait taşınmazın tadilatında kullanılmış olabileceği, davacının katkısının olmadığı kanaatine varılarak dava reddedilmiştir.

Her iki taşınmazın da edinme tarihleri gözetildiğinde taraflar arasında mal ayrılığı rejimi geçerli olup, bu halde taraflar arasındaki bu uyuşmazlığın Borçlar Kanununun genel hükümlerine göre çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

743 sayılı TKM.nin yürürlükte olduğu; 01.01.2002 tarihinden önce eşler arasında yasal mal ayrılığının geçerli olduğu dönemde, karı ve kocanın diğerinden katkı payı karşılığında bir tazminat isteyebilmesi için mutlaka parasal veya para ile ölçülebilen maddi bir değer koymak suretiyle katkısının bulunması gerekir. Eşlerden birinin edindiği mala diğer eşin doğrudan maddi bir katkısı yoksa, bu talep kabul edilemez.

Kural olarak, davacının gelir elde ettiği belirlendiğine göre mal ayrılığı döneminde edinilen taşınmazların alımına katkısının bulunduğu kabulü gerekir. Bu durumun aksinin yani davacının geliri ile katkıda bulunmadığı ve gelirlerini farklı yerlerde değerlendirildiğinin ispatı davalıya düşmektedir. Yani ispat yükü yer değiştirmiş ve davalıya geçmiştir.

Taraflar arasında görülerek kesinleşen boşanma dava dosyalarındaki tarafların beyanları ve verdikleri dilekçelerdeki açıklamalar ve özellikle kadının vekilinin 31.01.2007 havale tarihli dilekçesindeki ifadeler karşısında: Tarafların Kasım 1993 yılından beri ayrı yaşadıkları, yeniden bir araya gelmedikleri anlaşılmaktadır.

Bu durumda tarafların ayrı oldukları dönemde birbirlerinin edindikleri malvarlığına diğer eşin katkıda bulunması hayatın olağan akışına da aykırı olduğuna göre: 15101 ada 6 parseldeki 2 numaralı meskenin edinilmesinin 25.03.1992 tarihinde kooperatife üyelik yoluyla davalı tarafından edinildiği, bu dönemde davacının da gelir elde ettiği, davacının varsa edindiği başka gayrimenkullerle ilgili davalı tarafından usulüne uygun harcı da yatırılarak açılan bir dava olmadığı, dolayısı ile davacının gelirlerinin başka yerde kullanıldığının da ispat edilemediği de gözetilerek; 25.03.1992 tarihi ile Kasım

ÇEVİK AVUKATLIK BÜROSU
ANTALYA

1993 tarihi arasında kooperatif için ödenen toplam aidat miktarının belirlenmesi, bu miktarın meskenin edinilmesi sürecinde ödenen toplam aidat miktarı karşısında tekabül ettiği oranın bulunması, bu oran üzerinde davacının katkı payı alacağıının bulunduğu kabul edilmesi, taşınmazın dava tarihi itibarıyla belirlenen piyasa sürüm değerinin bulunacak bu oran ile çarpılarak davacının katkı payı alacağına esas miktarın bulunması, bu miktar ile davacının belirlenecek katkı payı oranının çarpılması ve davacının katkı payı alacağıının tesbiti gerekirken; hatalı değerlendirme ile bu taşınmaz bakımından davanın reddine karar verilmesi doğru olmamıştır.

Katkı payı oranının bulunmasında tarafların alım tarihine kadar elde ettikleri tüm gelirlerin ayrı ayrı hesaplanacağı, eşlerin sosyal statüleri ve mesleki kariyerleri gözetilerek her eşin olağan koşullarda yapabilecekleri giderlerinin saptanarak davalı Halil İbrahim'in 743 sayılı TKM.nin 152. maddesi uyarınca evi geçindirme yükümlülüğü de gözönünde tutularak yaptığı giderlerin de kişisel giderlerine ekleneceği, her eşin toplam giderlerinin, kişisel gelirlerinden ayrı ayrı düşürüleceği ve böylece her eşin yapabileceği tasarruf miktarının bulunacağı dikkate alınmalıdır.

Diğer dava konusu 2242 parselin ise arsa vasfı ile 09.09.1992 tarihinde edinildiği, bu tarihte evlilik birliğinin devam ettiği, davacının da çalışarak elde ettiği gelir ile edinmede katkıda bulunduğu gözetilerek evlenme tarihinden alım tarihine kadar tarafların elde ettikleri tüm gelirlerin ayrı ayrı hesaplanması, eşlerin sosyal statüleri ve mesleki kariyerleri gözetilerek her eşin olağan koşullarda yapabilecekleri giderlerinin saptanması, davalı Yusuf'un 743 sayılı TKM.nin 152. maddesi uyarınca evi geçindirme yükümlülüğü de gözönünde tutularak yaptığı giderlerin de kişisel giderlerine eklenmesi, her eşin toplam giderlerinin, kişisel gelirlerinden ayrı ayrı düşürülmesi ve böylece her eşin yapabileceği tasarruf miktarının bulunması, toplam tasarruf miktarı karşısında, davacının tasarruf oranının belirlenmesi ve belirlenen bu oranın, davanın açıldığı tarihe göre belirlenecek taşınmazın gerçek değeri ile çarpılması sonucu bulunacak miktarın davacının katkı payı alacağı olarak hüküm altına alınması gerekirken, yazılı şekilde davanın reddine karar verilmiş olması da doğru değildir.

2242 parsel üzerindeki binaya gelince; her ne kadar bu taşınmaz üzerindeki dört dairesi iki katlı binanın taraflar arasında mal ayrılığı rejimi geçerli iken alındığı, bunun taraflar arasında görülen ve redle sonuçlanan ilk boşanma dava dosyasında sunulan 16.04.2002 havale tarihli dilekçede "...ortak kazançlarla arsanın alındığının ve taşınmazda şuan birbuçuk trilyon değeri bulan 4 dairenin yapıldığı" savunulmuş ise de;

dosyaya getirilen resmi belgelerde inşaata başlama ve yapı ruhsat tarihinin 10.03.2003, yapı kullanma izin belgesinin ise 06.12.2005 tarihi olduğunun gösterilmesi ve projelerin de dosyaya sunulması karşısında mahkemece resmi belgelere itibar edilmesi yerindedir.

2003 yılında inşaata başlandığı tarihte davacı tarafından elde edilen gelir edinilmiş mal olup davacı lehine katılma alacağı doğurabilirse de katkıdan kaynaklanan değer artış payı alacağı doğurmadığına, dava da katkı payı (değer artış payı) alacağı istenmekte olup katılma alacağı ile ilgili bir talep de bulunmadığına göre mahkemece yazılı şekilde bina ile ilgili talep bakımından davanın reddine karar verilmiş olmasında

ÇEVİK AVUKATLIK BÜROSU
ANTALYA

usul ve yasaya aykırı bir durum görülmemiştir. Davacı vekilinin temyiz itirazları bina bakımından yerinde bulunmamıştır.

SONUÇ:

Davacı vekilinin temyiz itirazları yukarıda açıklanan nedenlerle yerinde görüldüğünden kabulü ile (BOZULMASINA), oybirliğiyle karar verildi.
Y8HD 10.07.2012 E.2012/5092 - K.2012/6951